

भवनको स्यानीटरी कार्य गर्दा ध्यान दिनुपर्ने कुराहरू

(NBC 208: 2003 र निर्माण कार्य व्यवस्थापन निर्देशिका, २०७४ मा आधारित)

Underground Water Tank बनाउँदा ध्यान दिनुपर्ने कुराहरू

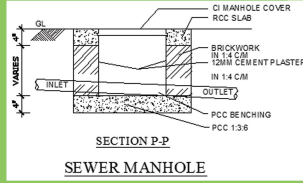
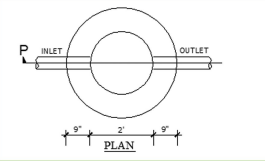
- Under Ground Water Tank निर्माण गर्दा सेप्टी टँकी, सोकपीटबाट कम्तीमा १६'-५" दुरी कायम गर्नु पर्दछ ।
- Under Ground Water Tank सकेसम्म पानी जम्ने ठाउँमा बनाउनु हुँदैन । जमिन सतहको पानी Tank मा नछिर्ने गरी Tank को ढकनी जमिन सतह भन्दा माथि उठाउन पर्छ ।
- Under Ground Water Tank को क्षमता सामान्य आवासीय भवनमा १२ देखि २४ घण्टाको औसत दैनिक माग पूर्ति गर्ने क्षमताको हुनुपर्छ ।
- Under Ground Water Tank को Slab माथि आउन सक्ने सम्भावित भार बहन गर्न सक्ने गरी Slab निर्माण गर्नु पर्छ ।
- Under Ground Water Tank बनाउँदा पानी नचुहिने गरी बनाउनु पर्छ । Tank मा पानी भरी हुँदा बाहिर पानी चुहिने हुनु हुँदैन भने Tank खाली हुँदा बाहिरबाट पानी Seepage भई रसाएर भित्र छिर्ने पनि हुनुहुँदैन ।
- Water Pump जडान गर्दा सकभर Underground Water Tank नजिक जडान गर्नुपर्छ । पम्प समय समयमा मर्मत गर्नुपर्ने हुन्छ । त्यसको लागि पम्पको पानी तान्ने (Inlet) र पानी फ्याक्ने (Outlet) स्थान चित्रमा देखाइए बमोजिम Union राख्नु पर्दछ । यसरी Union प्रयोग गर्दा पम्प निकालेर मर्मत वा फेर्ने आदि कार्य सजिलै गर्न सकिन्छ ।

Union

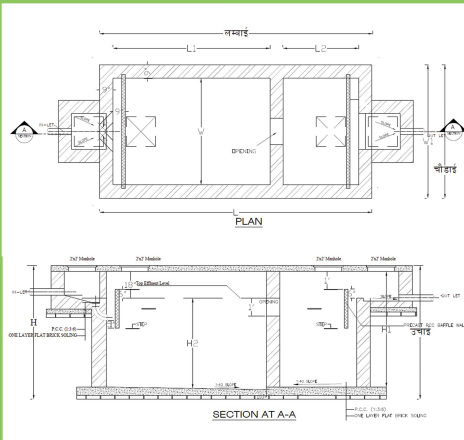
सेप्टिक टँकी बनाउँदा ध्यान दिनुपर्ने कुराहरू

- सामान्यता प्यान र क्रमोडबाट जाने फोहोर (मलमूत्र) को पाइप सेप्टिक टँकीमा निकास गर्नुपर्छ ।
- सेप्टिक टँकीका लागि स्थान छनोट गर्दा पानीको मुहान र वातावरणलाई असर नपर्ने गरी छनोट गर्नुपर्छ ।
- सेप्टिक टँकी तथा पाइप लाइनहरू Block वा जाम हुन नदिन तथा सफा गर्न सहजताको लागि ठाउँठाउँमा मड्गाल (Manhole) बनाउनुपर्छ । मड्गालको सामान्य नक्शा यस प्रकार छ ।

SECTION P-P
SEWER MANHOLE

- प्रयोगकर्ताको संख्याको आधारमा सेप्टिक टँकीको साइज निर्धारण गरिन्छ । यसको लागि तलको नक्सा र तालिका प्रयोग गर्न सकिन्छ ।

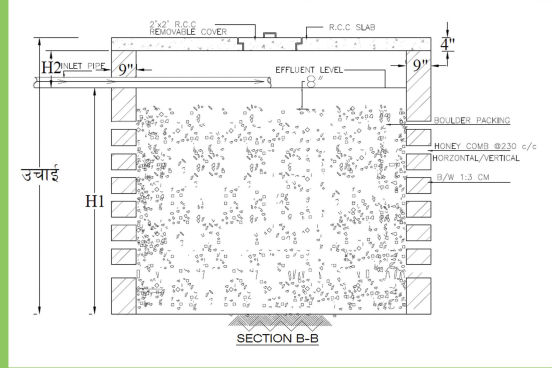
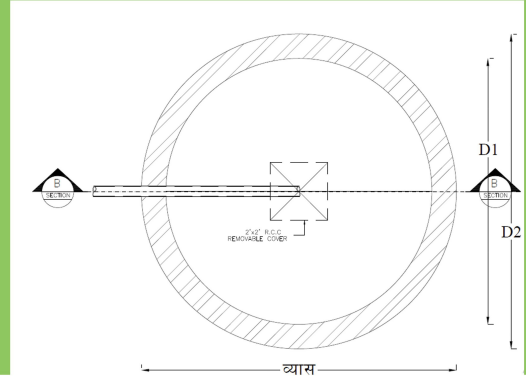

सि.न.	नापको संकेत चिन्हहरू (Dimensions Symbol)	प्रयोग गर्नेको संख्या १० जवान	प्रयोग गर्नेको संख्या १५ जवान	प्रयोग गर्नेको संख्या २० जवान
		सबै नापहरू मिलिमिटरमा		
१	उचाइ (H)	५'-५"	५'-५"	५'-९"
२	उचाइ (H1)	४'-८"	४'-८"	५'-०"
३	लम्बाइ (L)	११'-२"	१२'-१"	१२'-९"
४	लम्बाइ (L1)	५'-३"	५'-११"	६'-६"
५	लम्बाइ (L2)	३'-२"	३'-७"	३'-६"
६	चौडाइ (W)	२'-७"	२'-११"	२'-११"
७	चौडाइ (W1)	४'-११"	५'-३"	५'-३"

- उदाहरणको लागि यदि एउटा आवासीय भवनको परिवारमा दशजना सदस्य छन् भने न्यूनतम रूपमा सेप्टिक टँकीको लम्बाइ ११'-२", चौडाइ ४'-११" र उचाइ ५'-५" हुनुपर्छ ।

सोकपीट बनाउँदा ध्यान दिनुपर्ने कुराहरू

- बाथरूममा नुहाएको, हात धोएको तथा किचनको फोहोर पानी वेस्ट पाइप मार्फत सोकपीटमा व्यवस्थापन गर्नुपर्छ ।
- साधारणतया सोकपीट बनाउँदा गोलो आकारको बनाइन्छ । पानीको मुहान र वातावरणलाई असर नपर्ने गरी सोकपीट निर्माणको स्थान छनोट गर्नुपर्छ ।
- सोकपीट र खानेपानीको मुहान जस्तै कुवा, इतार आदि सकेसम्म टाढा हुनुपर्दछ ।
- प्रयोगकर्ताको संख्याको आधारमा सोकपीट साइज निर्धारण गरिन्छ । त्यसको लागि तलको नक्सा र तालिका प्रयोग गर्न सकिन्छ ।

सिन	नापको संकेत चिन्हहरू (Dimensions Symbol)	प्रयोग गर्नेको संख्या १० जवान	प्रयोग गर्नेको संख्या १५ जवान	प्रयोग गर्नेको संख्या २० जवान
		सबै नापहरू मिलिमिटरमा		
१	गाँसो को मोटाइ (T)	९"	९"	१'-२"
२	भित्रि गोलाई (D1)	३'-३"	४'-११"	४'-११"
३	बाहिरी गोलाई (D2)	४'-९"	६'-५"	७'-३"
४	उचाइ (H-1)	५'-०"	५'-१०"	६'-७"
५	उचाइ (H-2)	१'-०"	१'-६"	३'-३"

उदाहरणको लागि यदि एउटा आवासीय भवनको परिवारमा दशजना सदस्य छन् भने न्यूनतम रूपमा सोकपीटको व्यास ४'-९" र उचाइ ६" हुनुपर्छ ।

वाटर सिल

सामान्यतया शौचालयमा प्रयोग हुने फिक्स्चरहरू विशेष गरी प्यान, बेसिन, ट्याप आदिमा पानी भएको हुनुपर्दछ । जसले गर्दा किरा फट्याङ्ग्रा तथा दूर्गन्ध आदिबाट बच्न सकिन्छ । प्यान वा क्रमोडमा 'P' वा 'S' Trap, Basin मा Bottle Trap, भुईँमा Floor Trap र वर्षातको पानीको लागि Gully Trap प्रयोग गर्नुपर्छ ।

ध्यान दिनुपर्ने अन्य महत्वपूर्ण कुराहरू

- नेपाल गुणस्तर चिन्ह प्राप्त वा ISO प्रमाणित गुणस्तरीय निर्माण सामग्रीहरू प्रयोग गर्नुपर्दछ ।
- स्यानीटरी सम्बन्धि कार्य गर्दा दक्ष कालिगढ (Plumber) प्रयोग गर्नुपर्दछ ।
- स्यानीटरी सम्बन्धि कार्य गर्दा प्राविधिकको सल्लाह लिनुपर्दछ ।
- नियमित मर्मत संभारमा ध्यान दिनुपर्छ । पानीको चुहावट हुनबाट सतर्क हुनुपर्छ ।
- स्वच्छ, सफा र गुणस्तरीय पानी प्रयोग गर्नु पर्दछ । पानीको स्वच्छतामा कुनै पनि संदेह भएमा नजिकैको प्रयोगशालामा गई गुणस्तर परिक्षण गर्नुपर्दछ ।

